

Aandachtspunten bij examinering in de beroepspraktijk

De laatste jaren is het inspectietoezicht op de examinering in mbo-opleidingen fors aangescherpt. ROC's moeten verantwoording afleggen over de deugdelijkheid van het gehele examenproces. Dit betreft zowel de schoolexamens als de praktijkexamens.

In de zorgopleidingen van ROC Midden Nederland worden de beroepsexamens voor een groot deel afgenomen in de praktijk. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de examenopdrachten van *Prove2Move*, een externe examen leverancier.

Om de examinering in de beroepspraktijk correct en conform Inspectie-eisen te laten verlopen, volgen hieronder een aantal belangrijke aandachtspunten.

Strikte scheiding tussen begeleiden en beoordelen

Het aanleren van de beroepsvaardigheden vindt plaats met behulp van BPV-opdrachten. Deze opdrachten bereiden de student voor op de examens. De werkbegeleider ondersteunt de student in deze leerfase. Als de student voldoende bekwaam is, volgt de examenfase. De examensituatie wordt georganiseerd en voorbereid met behulp van de BPV-opdracht 'Voorbereiden op het examen'. Vervolgens wordt het examen afgenomen door een onafhankelijke examinerator (dus niet de werkbegeleider).

Verschillende examenvormen

Prove2Move hanteert de volgende examenvormen:

Praktijkexamen: de student voert gedurende een dag/dagen de vaardigheden uit. Wordt hierbij geobserveerd en beoordeeld door de examinerator aan de hand van de beoordelingslijst behorend bij het examen.

Lintexamen: ook deze examens vinden plaats in de praktijk, maar worden in onderdelen afgenomen. Betreft het examen 'Verpleegtechnisch handelen'.

Criteriumgericht interview (CGI): deze examens worden op school afgenomen middels een examengesprek en aan de hand van verzamelde bewijsstukken of verslag(en).

Examineren op vereist beheersingsniveau

De examens van Prove2Move zijn geformuleerd op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. Dit betekent dat de meeste examens pas aan het einde van de opleiding kunnen worden afgenomen. In de beoordelingslijst van P2M wordt een scoretabel gehanteerd van 0-1-2-3:

Score 0: Student voldoet niet aan de criteria.

Score 1: Student voldoet maar gedeeltelijk aan de criteria.

Score 2: Student functioneert op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar; voldoet aan criteria.

Score 3: Student functioneert op excellent niveau. Presteert meer dan vereist wordt.

Eisen examinator

De examinator is verantwoordelijk voor een zorgvuldige afname van het examen en een objectieve en betrouwbare beoordeling van de student. Dit betekent dat de examinator:

- Vakbekwaam is (voert hetzelfde beroep uit, op hetzelfde niveau als waarvoor de student opgeleid wordt).
- Geschoold en bekwaam is in observeren en beoordelen.
- Objectief en onafhankelijk is (niet betrokken geweest bij het aanleren; geen emotionele band met de student)
- Bekend is met het examenmateriaal en de beoordelingscriteria.
- Op de hoogte is van de cesuur: wanneer onvoldoende/voldoende/goed.

Examenorganisatie

Een goede voorbereiding is hierin belangrijk:

- Het organiseren van het examen: plaats, tijd, situatie, examinator.
- Het kiezen van een geschikte zorgsituatie: voldoende complex, passend bij het vereiste beheersingsniveau, alle beoordelingscriteria moeten behaald kunnen worden.
- Toevalsfactoren worden geminimaliseerd.
- Student weet wat hij kan verwachten, wat belangrijk is en waarop hij beoordeeld wordt.

Beoordelen

Objectief en eenduidig beoordelen is een vak apart. Scholing en training van examinatoren is dan ook essentieel voor een betrouwbare afname van examens. Om de deskundigheid van de huidige en toekomstige examinatoren te vergroten biedt ROCMN een online cursus aan (SPOC = Small Private Online Course),

inclusief een afrondende bijeenkomst. In deze cursus komen alle aspecten rondom beoordelen aan de orde. Als de deelnemer aan alle vereisten heeft voldaan, ontvangt hij een certificaat.

Invullen beoordelingsformulier

Het examenbureau van ROCMN accepteert enkel juist en volledig ingevulde beoordelingsformulieren.

Concreet betekent dit:

- Alle beoordelingscriteria zijn beoordeeld met een cijfer (0, 1, 2 of 3).
- Er zijn geen criteria beoordeeld met een n.v.t. (niet van toepassing).
- N.v.t. mag ook niet in de toelichting staan ook al is het beoordelingscriterium met een cijfer beoordeeld.
- Er mag geen dubbele beoordeling gegeven worden, bijvoorbeeld: zowel cijfer 1 als cijfer 2 is omcirkeld.
- Beoordelingen mogen niet gecorrigeerd zijn, niet door typex, doorkrassen of anderszins.
- Totaalscore is ingevuld, evenals de beoordeling 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'.
- Let op! Bij 1 of meer criteria met 0 punten: onvoldoende.
- Bij 1 of meer criteria met 1 punt: onvoldoende. Het aantal toegestane criteria met 1 punt verschilt per examen.
- In bovengenoemde gevallen heeft de student dus een onvoldoende behaald, ook al komt de totaalscore uit op een voldoende.
- Alle vereiste namen en handtekeningen zijn gezet, evenals locatie en datum van afname van het examen. De student noteert in het vakje 'Student' zijn naam en studentnummer.
- De naam en handtekening van de examinator is duidelijk leesbaar (i.v.m. controle door de examencommissie ROCMN).
- Het formulier is ingevuld met een blauwe of zwarte pen.